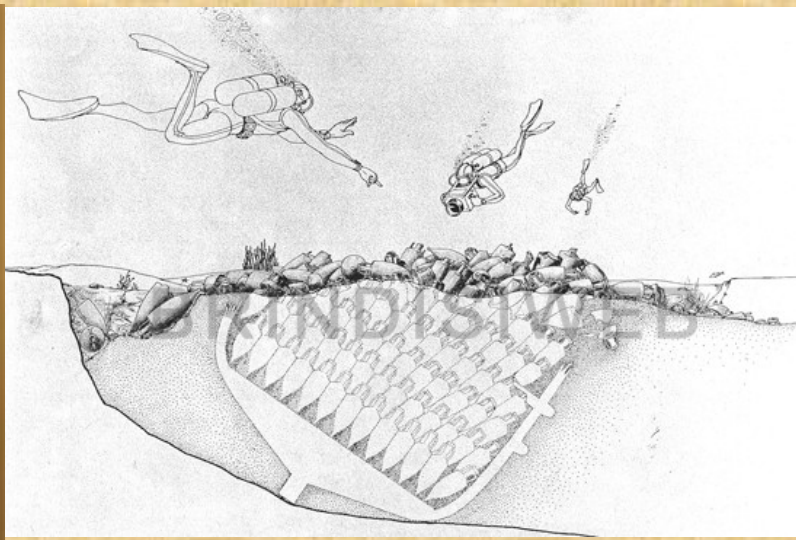

Topografie starověké Itálie

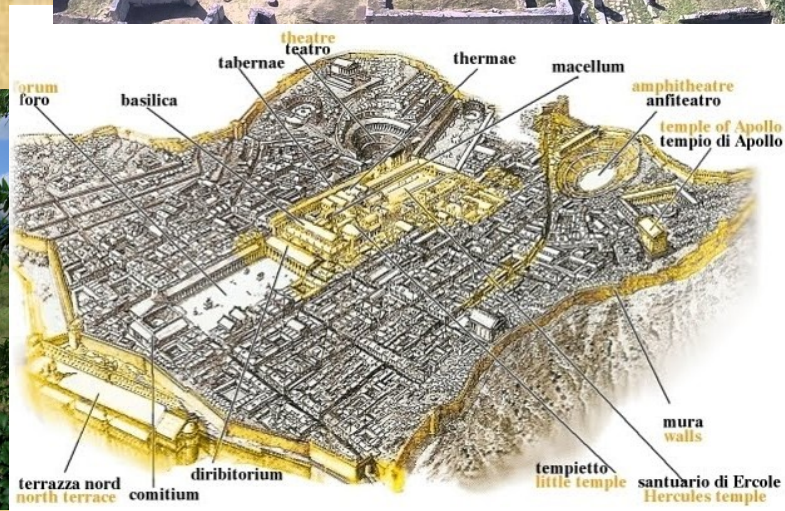
Regio VIII: Gallia Cispadana (Aemilia), Regio IX: Liguria,
Regio X: Venetia et Histria, Regio XI: Gallia Transpadana

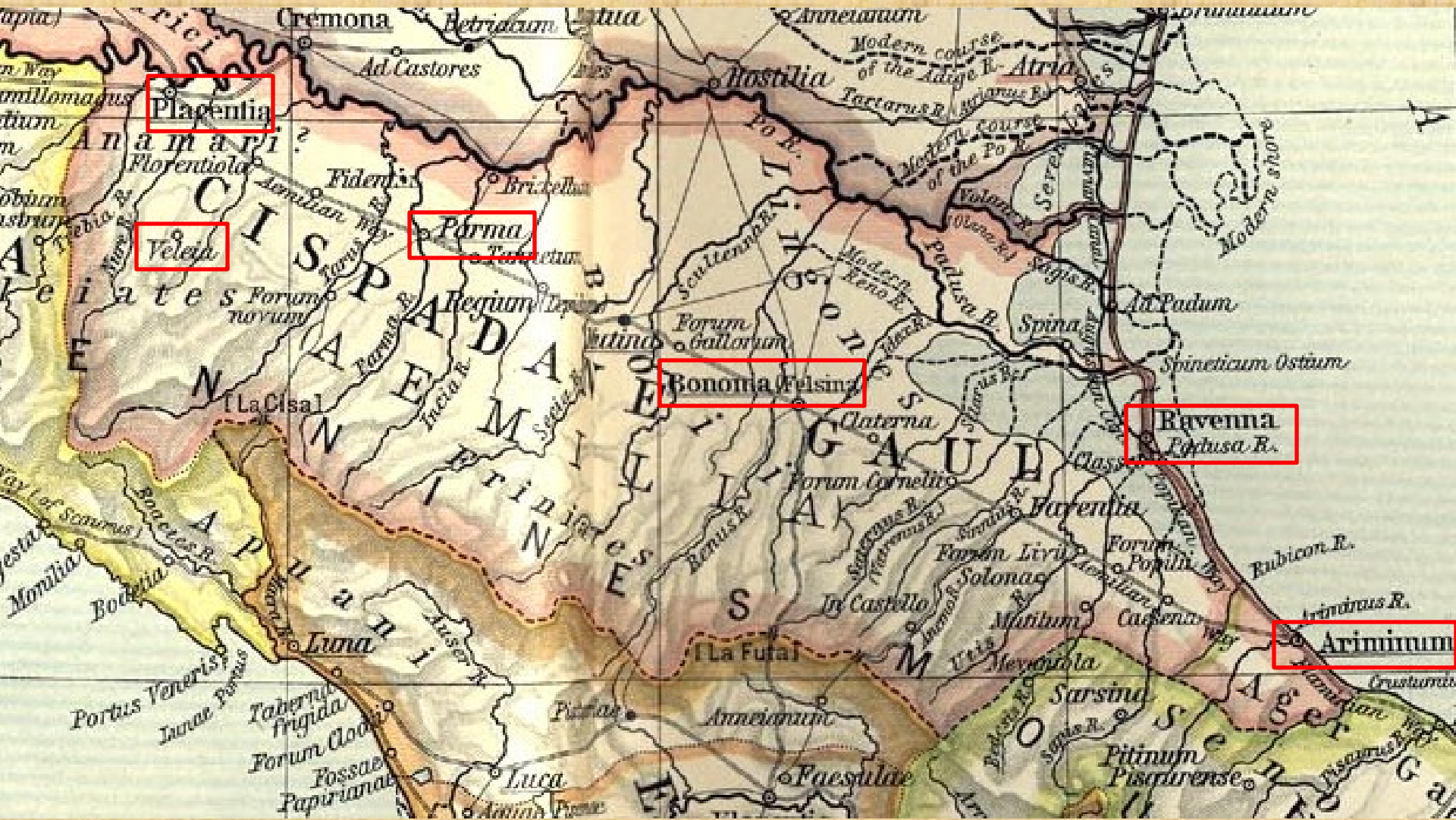

a

b

Regio VIII – Aemilia (Gallia Cispadana)

Aemilia (Gallia Cispadana)

- dnešná Emilia-Romagna
- osídlenie doložené už od **paleolitu** – dve Venuše (Savignano sul Panaro, Chiozza di Scandiano)
- **eneolit** – kultúra Remedello – 2500-1800 BC
 - spájaná s prvou vlnou indoeurópskych kmeňov usadených na území Talianska
- **doba bronzová** – Terramare – poľnohospodárstvo, spracovanie kovov, na východe – Apeninská kultúra – chov dobytka, sťahovanie stád
- **doba železná** – zač. 9. – pol. 6. stor. BC – Villanovská kultúra – pri Bologni – *Villanova* – osídlenie s chatrčami, spracovanie bronzu a železa, bohaté kremačné pohreby (podobné ako v Cerveteri a Tarquinii)
- rozvoj v 8. – 7. stor. BC – kontrola obchodu medzi Etrúriou a Picenom, okolo Bologne spracovanie bronzu
- pol. 6. stor. BC – urbanizmus – zakladanie miest so silnou etruskou kultúrou – prvé mesto etruského spolku – *Felsina Marzabotto* – založené v priebehu 5. stor. BC

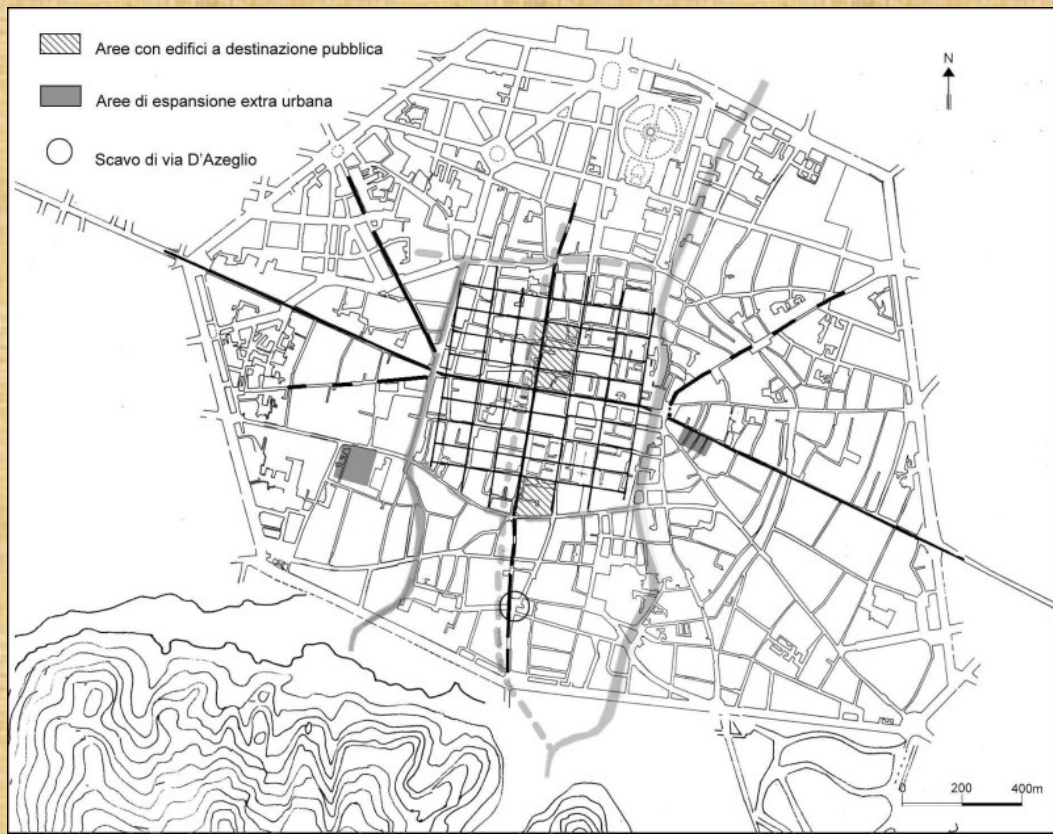

- invázia Gallov – zničenie etruskej konfederácie
- Felsina - Bononia („mesto“)
- 295 BC – bitka pri Sentine – Rimania porazili koalíciu Samnitov, Etruskov, Umbrov a Gallov
- 268 BC – latinská kolónia Ariminum
- via Aemilia – 187 BC
- via Popilia – k Ravenne a Aquilei
- augustovské obdobie – Regio VIII, villa Russi
- 3. stor. AD – rozdelenie na dve časti – východná (Flaminia), západná (Aemilia), východná časť – centrum Ravenna (prístav, sídlo Honoria v 402 a Teodorica, dôležité cirkevné stavby) – zvyšok regiónu chátra

Bologna (Bonona, Bononia, Felsina)

Marzabotto

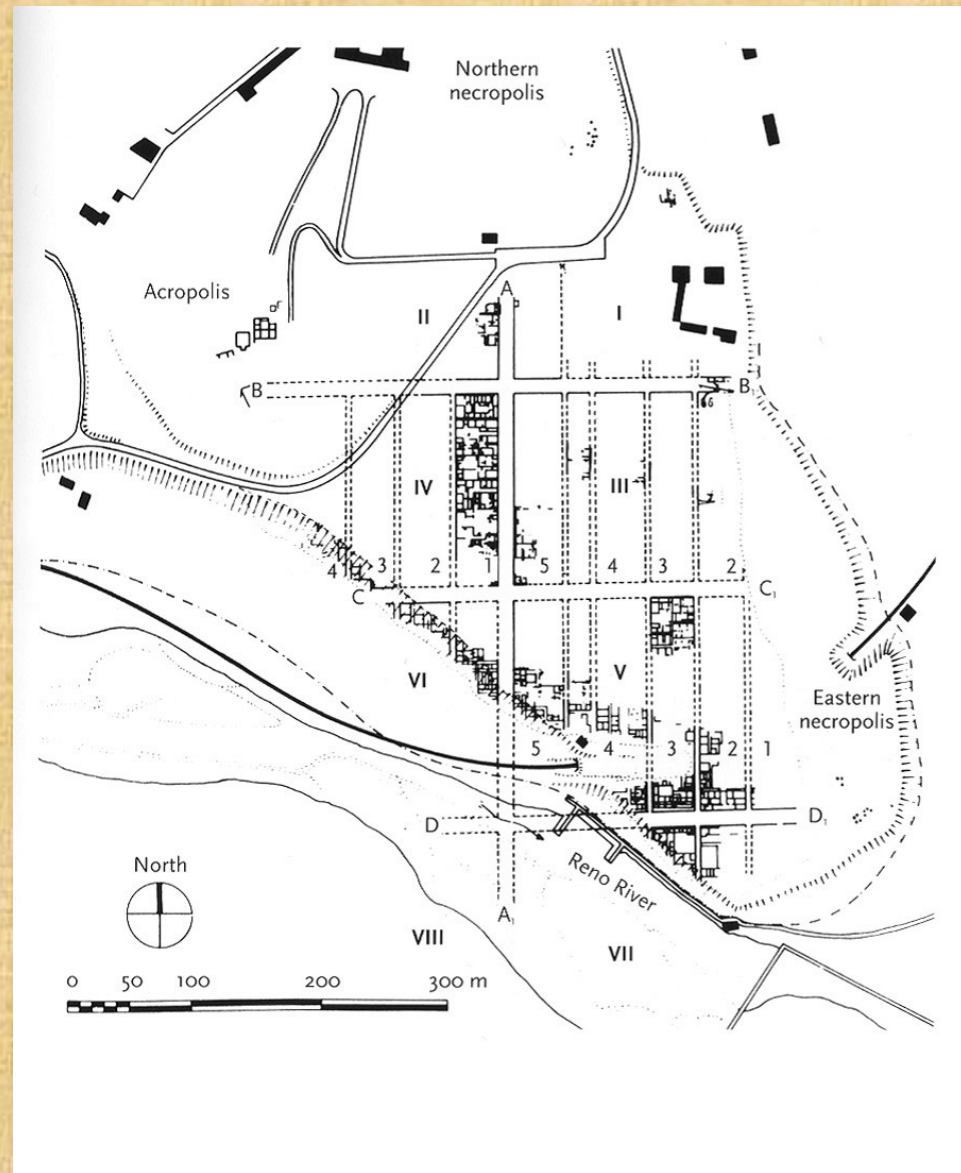
- blízko Ravenny
- etruské mesto, kon. 6. stor. BC
- prekvitá počas 5. stor. BC až do pol. 4. stor. BC (galská invázia)
- sčasti osídlené aj malou skupinou Keltov, v období republiky – malé poľnohospodárske osídlenie

Santuario della fonte – kon. 6. a zač. 5. Stor. BC – veľké štvorcové bloky kameňov, kult spojený s liečiteľstvom – liečivé pramene – ex voto

Pravidelná sieť ulíc – jedna vertikálna, tri horizontálne, pravidelné rozdelenie územia mesta

Pece na keramiku, dielne na spracovanie kovov

Južná časť: villa Aria a akropola s chrámom (zachovali sa len dva múry), oltár, ďalší chrám – perfektne etruský chrám (rozmery) – podľa popisu Vitruvia, ako má vyzerať etruský chrám

Domy

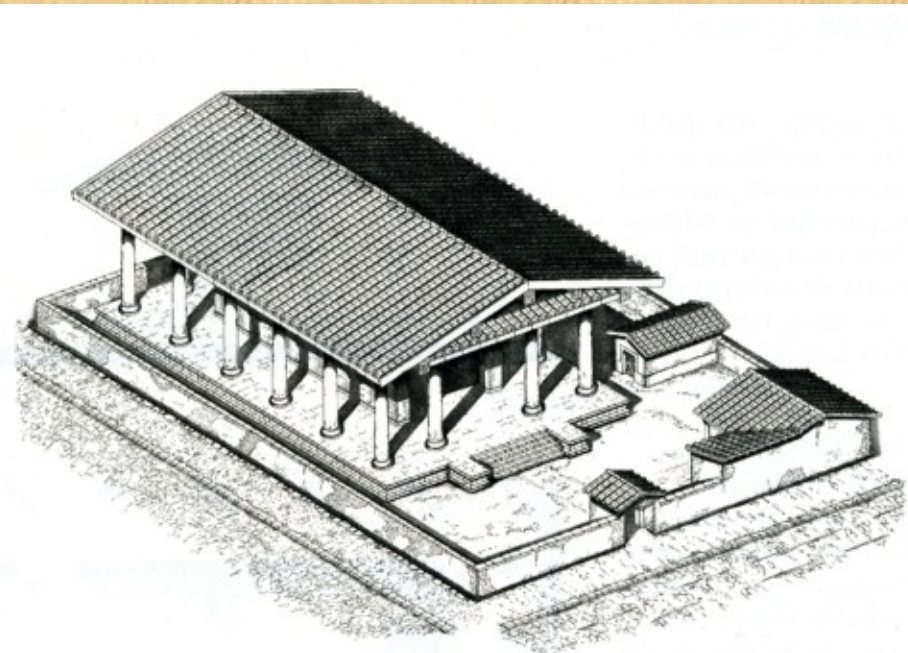
- dôležitý doklad vývoja domu na Apeninskom polostrove
- kamenné základy, hlinené škridle
- rozloženie domu: okolo otvoreného dvora rozmiestnené miestnosti
- na dvore niekedy studňa
- miestnosti spojené s remeselnou činnosťou alebo obchodom – smerom do ulice
- spracovanie kovu a hlíny – pece

- 2 pohrebiská
- hrobky z travertínu
- označené: kameňom, malým stĺpikom, kameňmi v tvare cibule, stély

Chrám Tinia

- etruské božstvo (Zeus)
- na križovatke ciest A a B
- strategické miesto – spojenie s mestom, ale aj akropolou
- svätyňa obohnaná múrom – temenos
- na juhu monumentálny vstup
- na pravej strane: miestnosti pre kňaza a nádrž
- chrám: peripteros. 22 stĺpov na pódiu, pronaos, cella, adyton
- centrálné schodisko – zachovanie axiality
- zachovali sa len základy
- dekorácia: terakotové dosky s nízkym reliéfom
- drevo a travertín

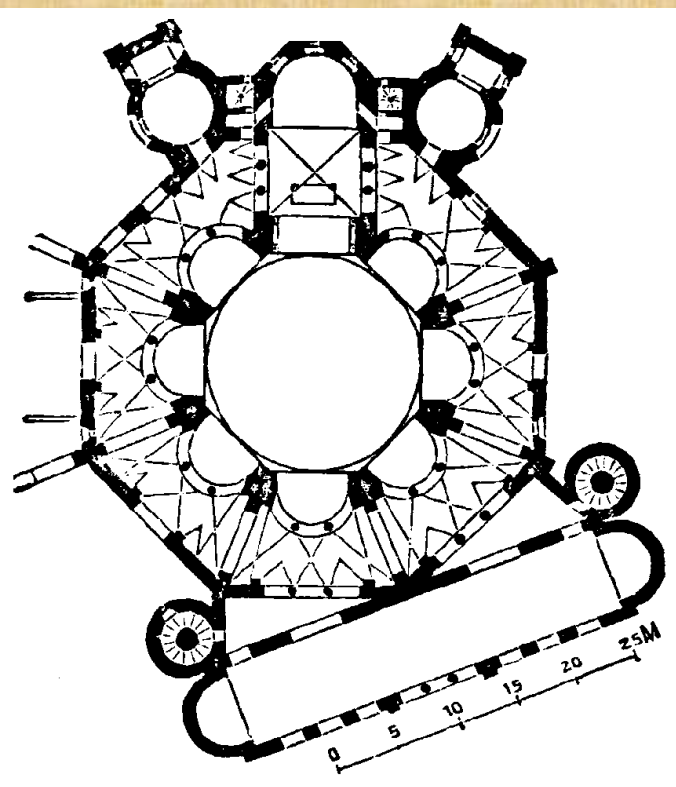

Ravenna

- rímske mesto – nálezy množstva sarkofágov – 2.stor.AD – produkcia sarkofágov z miestneho mramoru

Kostol S. Vitale

- postavený: Giulian í Arentario na mieste svätyne z 5.stor. AD
- osemuholníkový tvar – vstup, presbytérium, po stranách s dvomi okrúhlymi miestnosťami.
- pri vstupe do presbytéria je umiestnený reliéf z obdobia vlády Trajána
- mozaiky – Justinián a Teodora medzi dvornými dámami a hodnosťármi

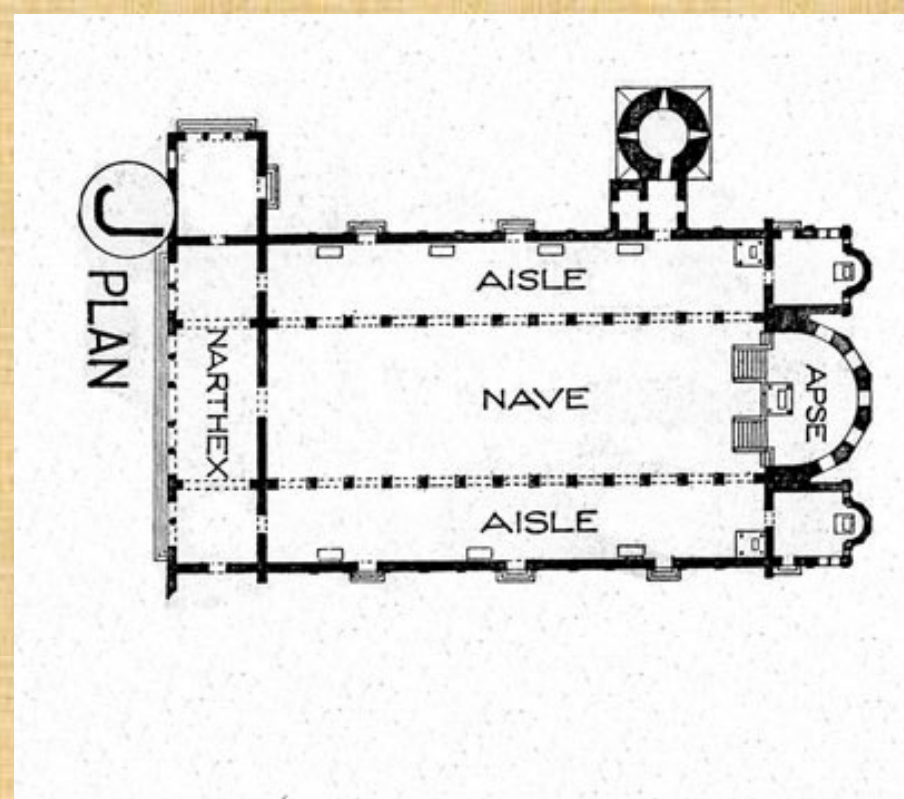

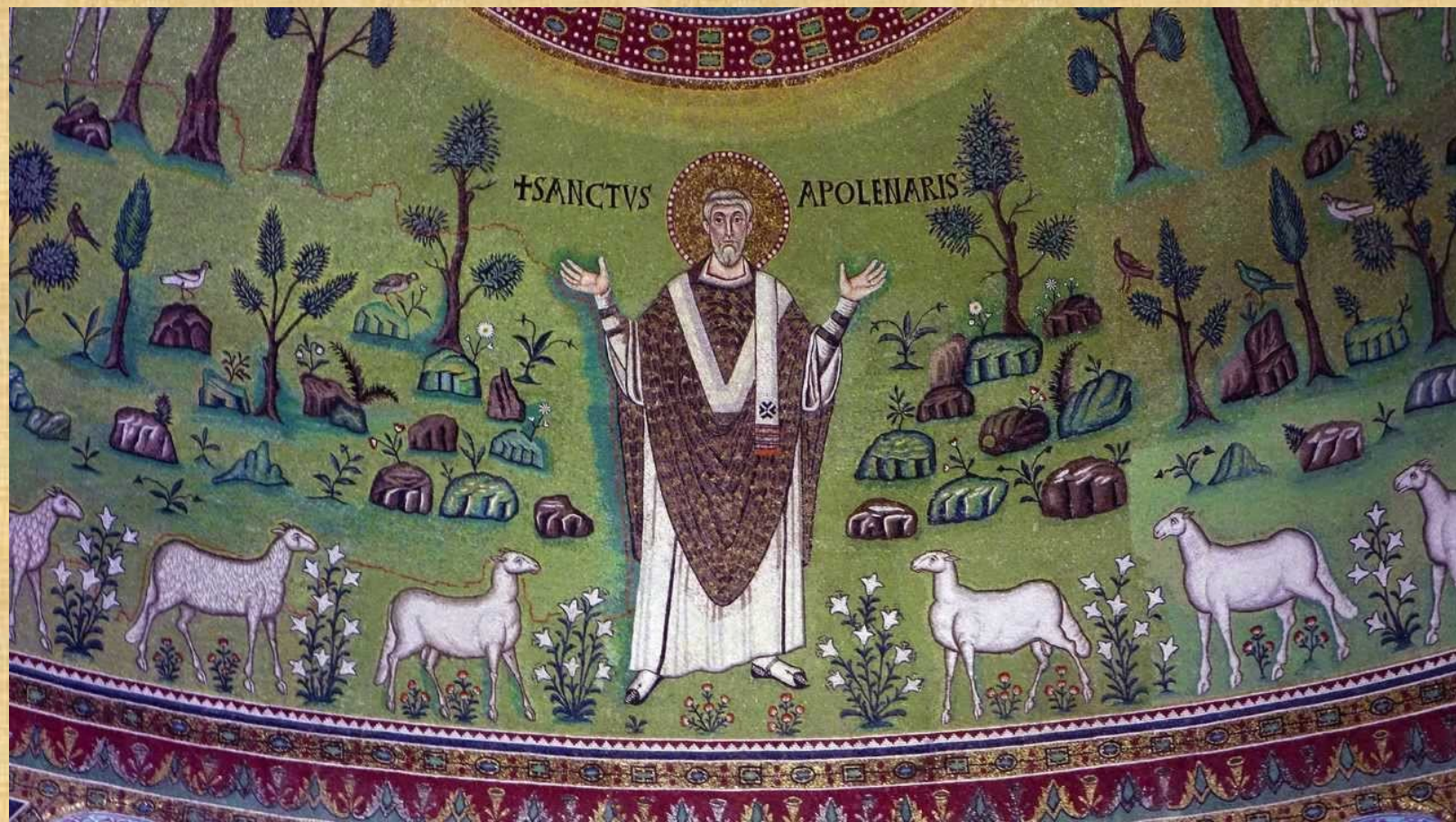
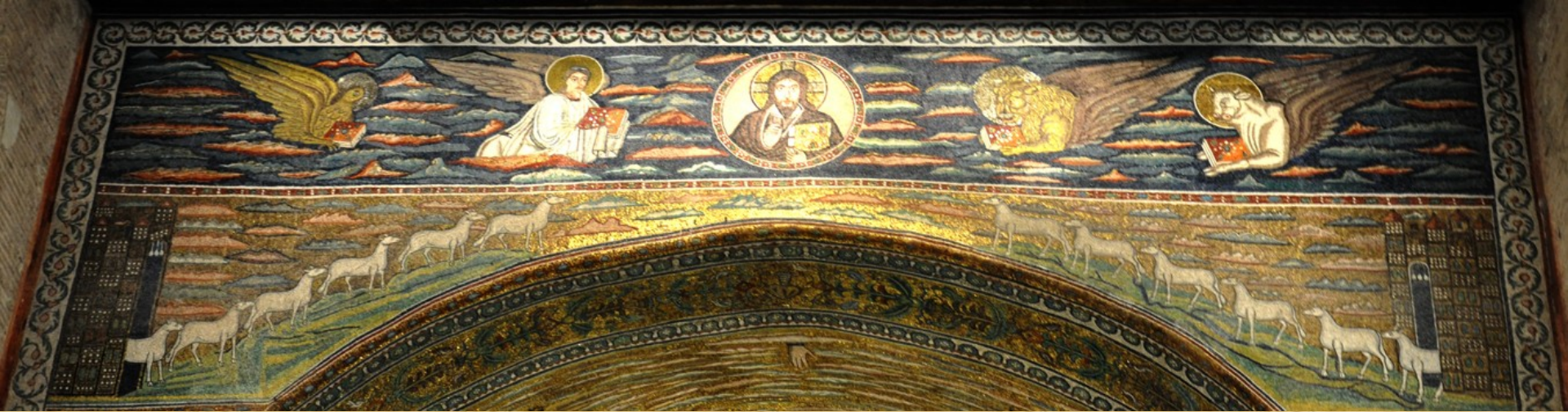

S. Apollinare in Classe

- stavba: zač. 6. stor. AD
- biskup Ursicinus
- na bývalom pohanskom okrsku
- konsekrácia 549 AD
- 1 loď s postrannými uličkami s apsidou na konci (po stranách dve malé kaplnky s apsidovým ukončením)
- 24 stĺpov z gréckeho mramoru

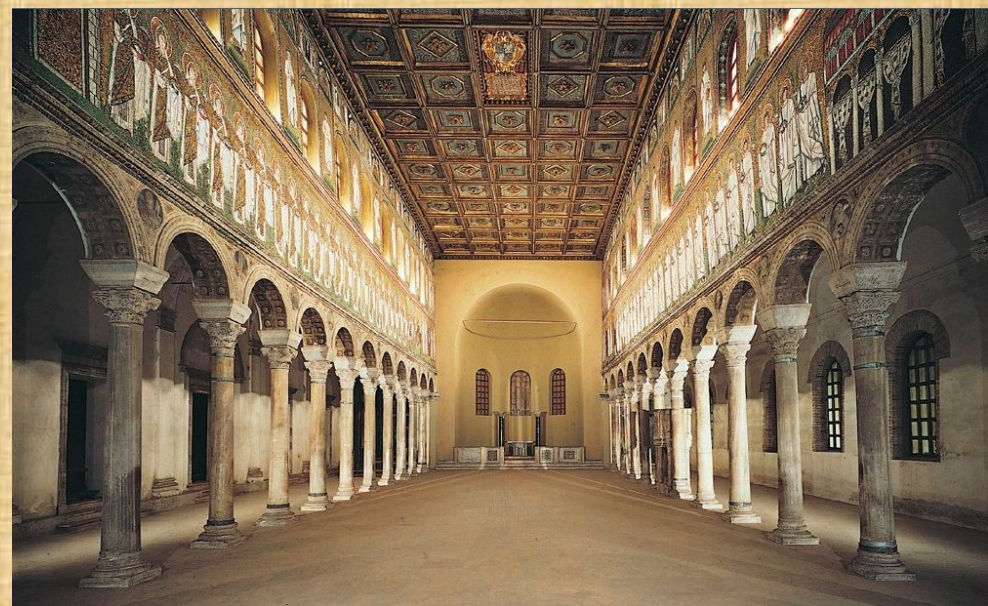
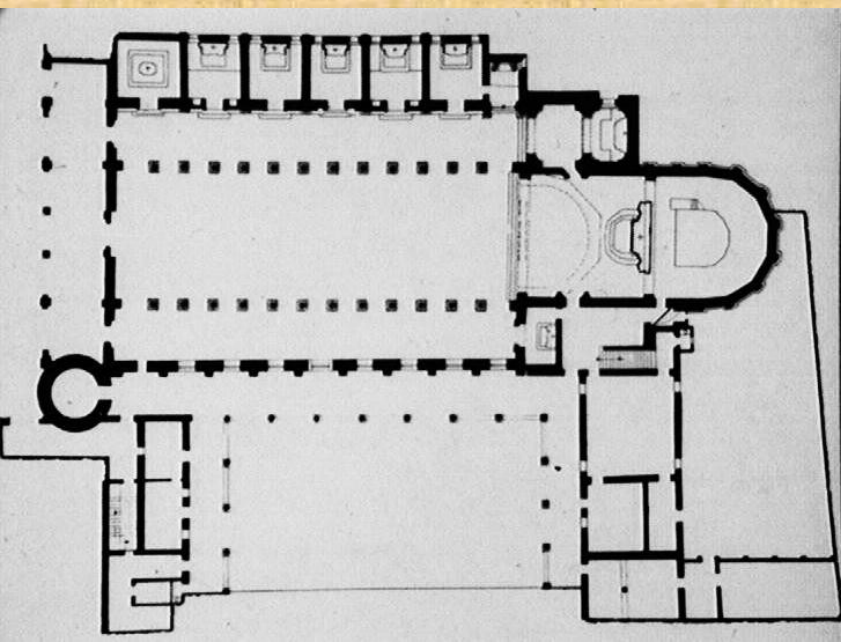

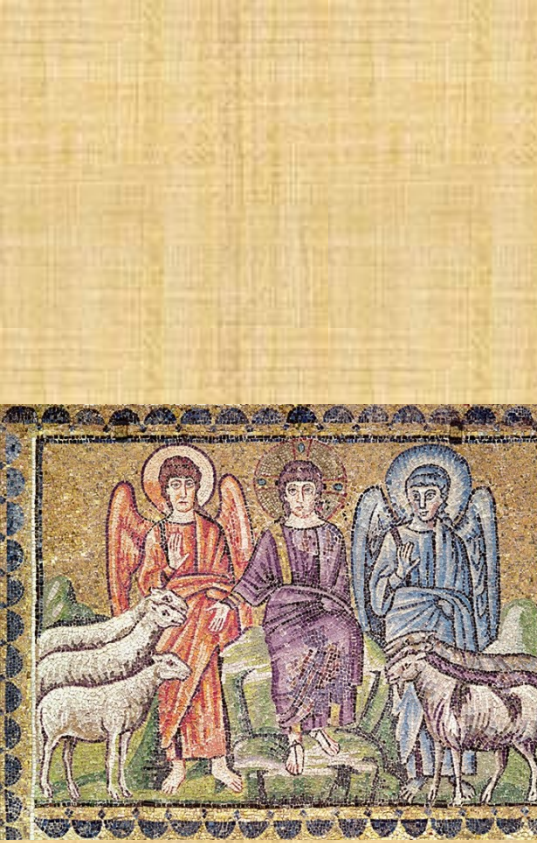

S. Apollinare Nuovo

- 1. štvrtina 6.stor. AD – Teodoric Veľký
- dedikovaný 504 AD
- rekonštrukcia – Justinián I, 561 AD
- 856 AD premenovaný na S. Apollinare – prenesené relikvie svätého
- hlavná loď s uličkami po stranách, na konci apsidovito zakončená kaplnka
- fúzia medzi západným a východným štýlom umenia a architektúry
- vstup – mramorové portiko
- napravo – kruhová zvonica

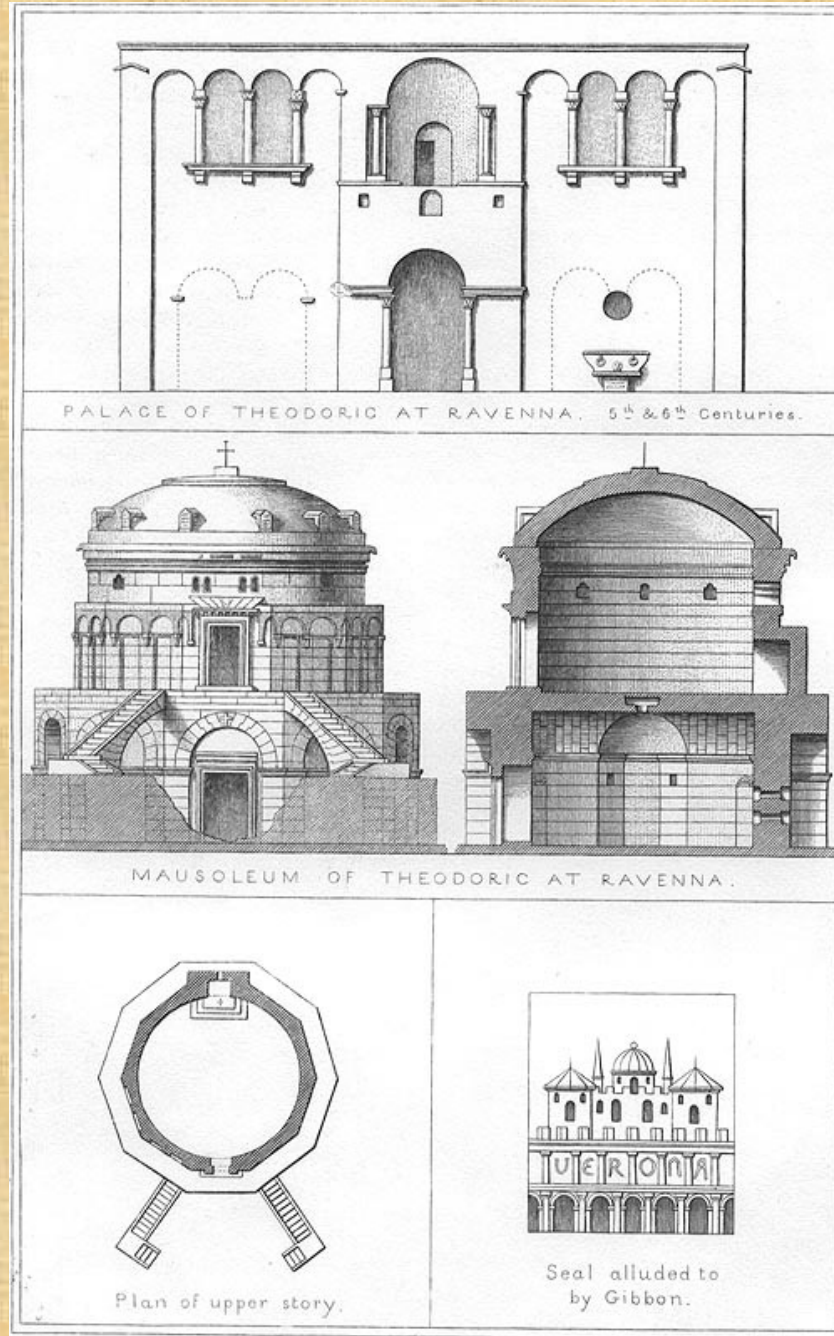

Teodorikovo mauzóleum

- 520 AD

PALACE OF THEODORIC AT RAVENNA. 5th & 6th Centuries.

MAUSOLEUM OF THEODORIC AT RAVENNA.

Plan of upper story.

Seal alluded to by Gibbon.

Rimini

- pôvodne umbro-etruské obyvateľstvo
- 5. stor. BC
- podrobené Galmi a potom Rimanmi (kolónia v pol. 3.stor. BC)
- strategické miesto na križovatke ciest Flaminia, Aemilia a Popilia
- kolónia Ariminium – 268 BC
- municipium v 1. stor. BC

Augustov oblúk

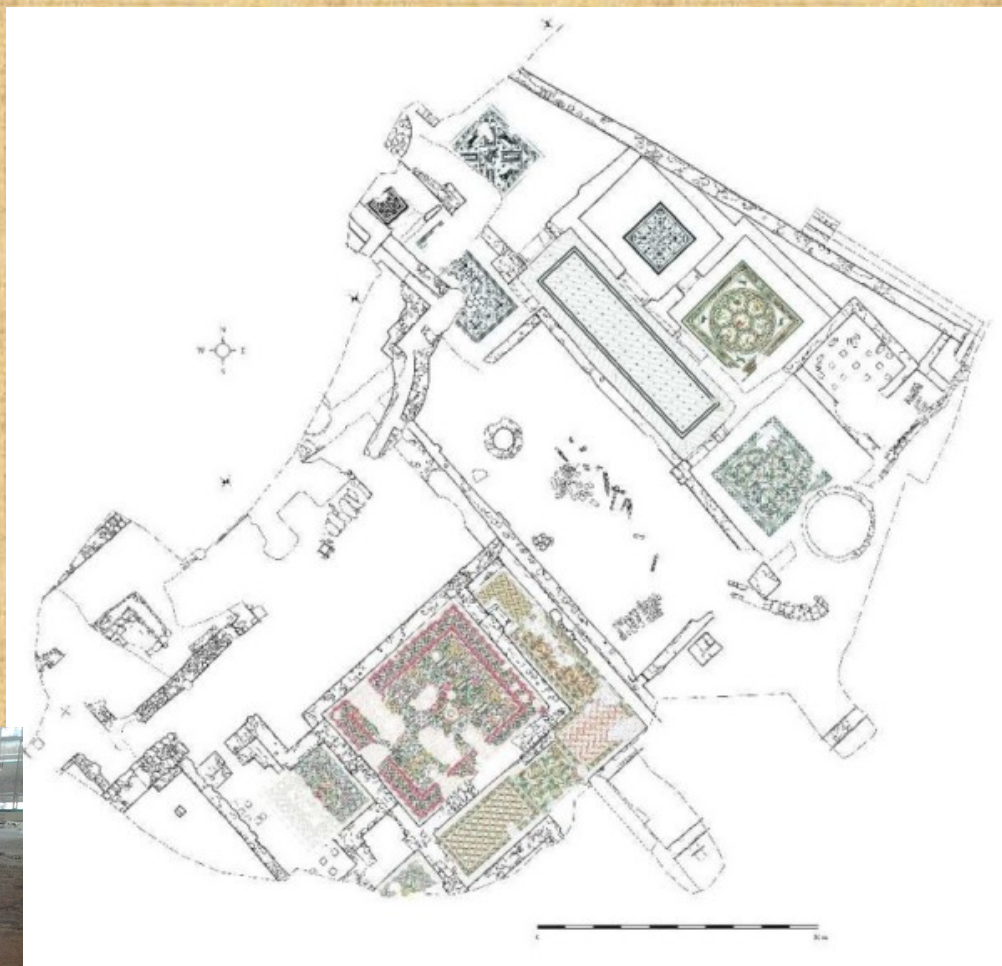
- 27 BC – opravenie via Flaminia
- travertín, jednoprechodový s polostĺpmi na malom podstavci po stranách
- rastlinné motívy a časti výzbroje
- po stranách dve clipea s hlavami božstiev – Jupiter s bleskom, Apolón s lýrou a havranom, Neptún s trojzubcom a delfínom, Roma s gladiom a pancierom

Dom chirurga

- námestie Ferrari
- 700 m²
- 2. pol. 2. stor. AD
- zničený požiarom v pol. 3. stor. AD
- vstup do domu z cardo
- chodba – po stranách záhrada a niekoľko miestností
- rezidenčná časť – polychrómne mozaiky a fresky
- triclinium, tablinum, cubicula
- niekoľko miestností pre služobníctvo, kuchyňa, kúpeľňa, latrína, komora

Nálezy

- fresky, mozaiky, sklenené dekorácie stropu
- triclinium: morský obraz – tri farebné ryby, importované z východu
- kuchyňské potreby: riad, lampy
- lekárske nástroje – 150 kusov, nádobky na skladovanie liečiv, hlinená forma nohy na termoliečbu
- zrekonštruovaná (po výskume) celá rozloha ordinácie – taberna medica domestica: miestnosť s mozaikou s Orfeom a príľahlé cubilucum, kde pravdepodobne ležali operovaní pacienti
- depot 80 mincí – 260 AD (moment opustenia domu)
- hroty oštepov a kopíí

Augusta Praetoria

Mediolanum
(Milan)

Augusta Taurinorum
(Turin)

Ilasta

Derthona

Gemina
(Genoa)

Luna

Regio IX: Liguria et Regio XI: Gallia Transpadana

- dnešné Valle d' Aosta, Piemonte, Liguria a Lombardia

Gallia Transpadana

- sever: ťažká dokumentácia prehistorického osídlenia
- 3. tis. BC – megalitické stavby: menhiry a dolmeny, stély označujúce posvätné miesta
- zač. doby bronzovej – Pollada, Terramare, Golaseca (doba bronzová/železná, obchod medzi strednou Európou a Apeninským polostrovom)
- 388 BC – invázia Keltov: Cenomani, Insubrovia – roztrúsené osídlenie + oppidá (neskôr najdôležitejšie centrá územia, počas romanizácie)
- množstvo kmeňov: Taurini, Salassi, Libici, Vertamacori, Leponti, Kelti
- 252 – 222 BC – boje Rimanov s Keltami (Cenomani sa nakoniec pridali k Rímu), porazení pri Miláne (Mediolanum)
- počas 2. stor. BC – boje Rimanov s Gallmi, Keltami a Ligúrami – postupná romanizácia
- prvé kolónie: Augusta Praetoria, Augusta Taurinorum (Turín), Mediolanum (Miláno)
- územie: dôležitá križovatka ciest medzi Janovom a Aquileou
- barbarské invázie: Longobardi, Frankovia

α ε α μ α υ η ι α . ARMALVSL.

Samulocemo xxii. Brinnatione. Clacenna xxii. ad lunam. xx. Aquileia xxiii. Opis vii. Septemiaci vii. Lodiaca xi. Mediano. Augusta undelica. Pomona. Vinea. xx. Rapis. xxiii. Favosae xxiii. Samboduro. xx. Cocone. xxviii. ad bodiaco. xiii.

ad fines. xxi. Arbor felix. Baisayrio. x. vni. ad Reyvo. xv. Vermania. xxi. ad nouas. Luodiaco. Liceniam. xx. Scabia xxiiii. Vetonina xxiii. Matreio xx. Ubarum. d. Leueria. Magia xvi. H. Houaria. Lapidaria. xon. Cunauereu. x. Caruelfebo. xx. Clauenna. xxiii. Lomo.

Curia de. IHSVBRES. TAVAPLI. Sporeia. xxvii. Vergello. xiii. Cunao. xii. Lamellum. xxi. Ticeho. Mediolanom. xvii. Laude pompria. xxii. Acenaa. OTR. R. E. G. L. Quadrata. xvii. ad padum. xv. Blaccna. xx.

augusta praetoria. xxii. Vtricio. xxi. Curia de. IHSVBRES. Curia de. IHSVBRES. Curia de. IHSVBRES. Curia de. IHSVBRES.

augusta Taurinoy. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES.

Polenna. xvi. Hasta. xvi. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES.

Alba pompeia. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES.

Libanum. xv. Hasta. xv. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES.

in alpe pennino. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES. IHSVBRES.

Marano. IHS. Coniaca. IHS. Coniaca. IHS. Coniaca. IHS. Coniaca. IHS. Coniaca. IHS. Coniaca. IHS. Coniaca. IHS. Coniaca.

Sulca. Vinea. Turribus. Hura. Carabe. IHS. Coniaca. IHS. Coniaca. IHS. Coniaca. IHS. Coniaca. IHS. Coniaca. IHS. Coniaca.

abnam. xvii. Ciria coloma. P. Lom. ad plumbaria. aqua. Thibianis. R. ad uillam. Serulianam. Castellum. fabatianum. Hypone Regio. v. vico lular.

Signus. vni. Thiqsi. vi. Thenebreste. vi. ad centenariu. vi. ad rubras. vi. Sasaspala. fonte Potamiano. iii. Magni. un. ad lali. xv. Vico dorch. xii. ad aqua. Herculis. x. ad calalis. E. vi. ad german. xxxii. Bemellas. x.

pleto. v. ad duo flumina. om. G. ad calceum Henculis. om. A. Melan. fisa. xviii. ad pferim. xxxii. Bemellas. x.

Miláno

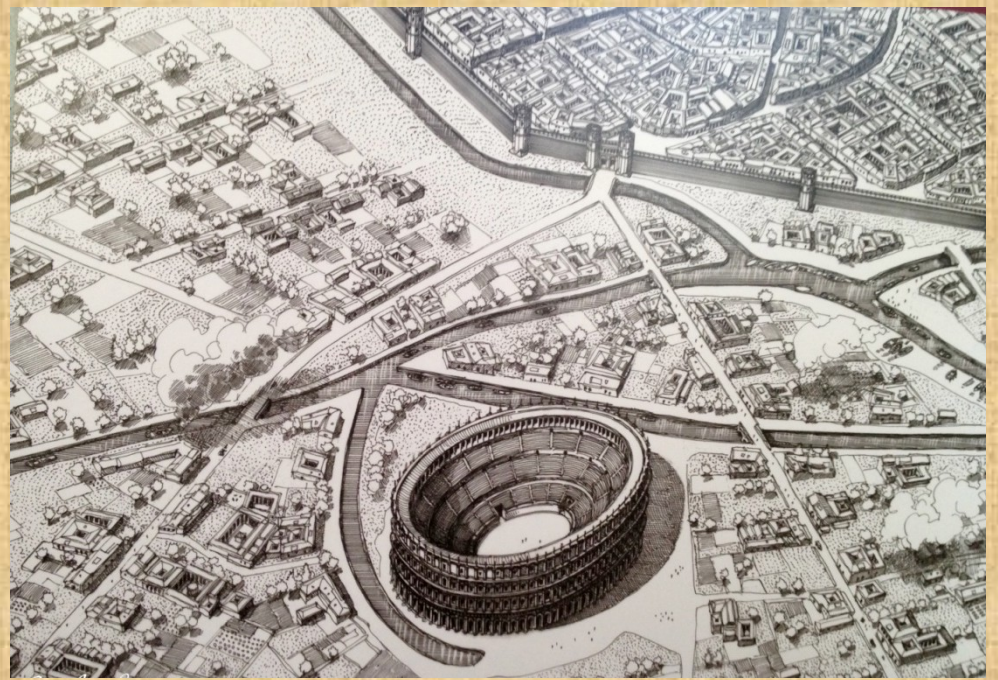
- strategická poloha na križovatke ciest, úrodná pôda (obilie, víno), chov oviec
- založené **600 BC** – **Insubrovia** (región Insubria) – v čase vlády Tarquinia Superba
- 222 BC – Rimania Insubrov porazili (Gnaeus Cornelius Scipio Calvus)
- Rimania postupne ovládli celý región – **Gallia Cisalpina**
- augustovské obdobie: divadlo, amfiteáter, opevnenie (od Caesara)
- sídlo *Praefectus Liguriaie* (Hadrián), *Vicarius Italiae* (Konštantín)
- 259 AD – porážka Alemanov
- **286 AD** – Maximián – **hlavné mesto Západorímskej ríše** (Dioklecián v Nikomédii): circus, thermae (Herkulove kúpele), rozšírenie mestských hradieb
- 313 AD – Milánsky edikt
- *najväčší rozkvet*: sv. Ambróz (biskup), Theodosius I: baziliky San Simpliciano, San Nazaro, San Lorenzo, kaplnka San Vittore v bazilike Sant' Ambrogio
- prekvitalo umelecké remeslo: spracovanie slonoviny a striebra
- zač. 5. stor. AD – útoky a úpadok: Góti, Attila, Lombardi (sídlo ríše premiestnené do Ravenny)

1. Bazilika sv. Ambróza (kaplnka sv. Viktora – mozaiky, hrobka, pozostatky sv. Ambróza, Gervázia, Protasia)
2. Kostol sv. Lorenza + kolonáda
3. Amfiteáter (v archeoparku)
4. Circus – veža v konvente sv. Maurizia Maggiore
5. Herkulove kúpele
6. Krypta sv. Giovanni in Conca
7. Divadlo
8. Cisársky palác
9. Fórum

Amfiteáter

- 1. stor. AD
- 3. najväčší v Rímskej ríši (Rím, Capua)

Herkulove kúpele

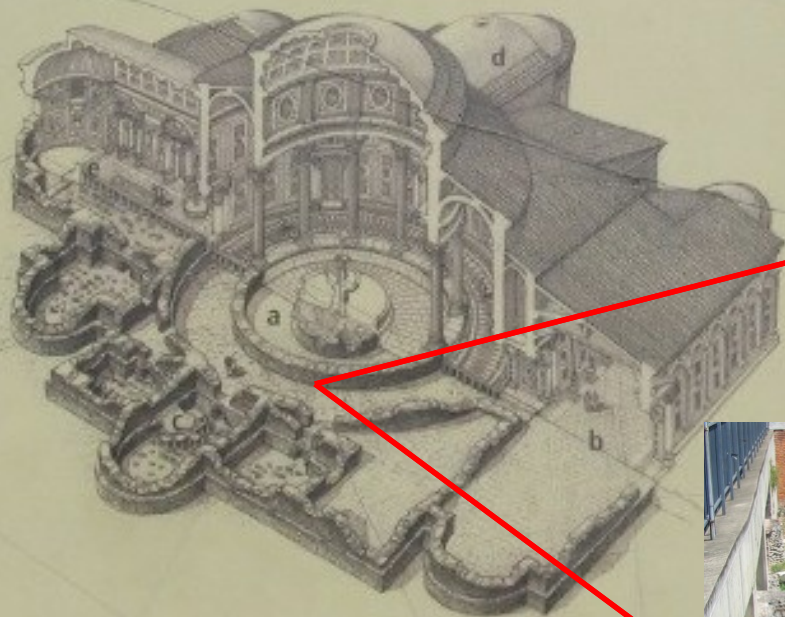

Cisársky palác

- Maxentius
- kon. 3. stor. AD
- objavené po 2. sv. vojne (pôvodne – kúpeľný komplex)
- centrálna časť: séria troch miestností s apsidou otvorených do veľkej haly obkolesenej stĺpami, do ktorej sa vstupovalo z obdĺžnikového átria

Il palazzo imperiale

fine del III-IV secolo d.C.

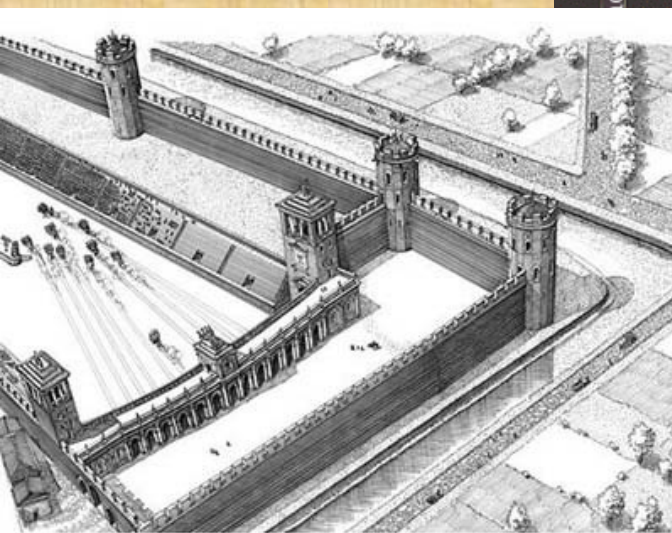
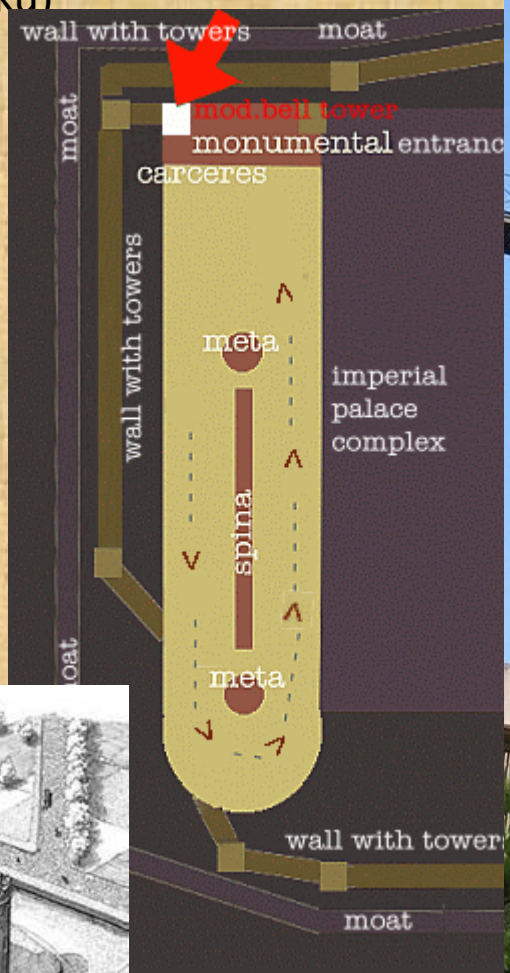

2. Disegno ricostruttivo degli ambienti di rappresentanza riportati alla luce.

Circus

- sčasti včlenený do opevnenia
- zvonica San Maurizio (jedna z dvoch monumentálnych veží v cirku)

Lokalita Duomo

- v období sv. Ambróza (374 – 397 AD) – 4 baziliky na tomto území (4 svetové strany)
- ochrana pred zlom (alebo útokom?)
- postavené koncom 4. stor. AD: Bazilika martyrium (bazilika sv. Ambrózia), bazilika sv. Nazara, bazilika sv. Simliciana, bazilika sv. Dionýza

- porfýrová vaňa pre Maximiána
- dnes slúži ako krstiteľnica

- pod Dómom – staršia krstiteľnica
- 4. stor. AD – pokrstený sv. Augustín

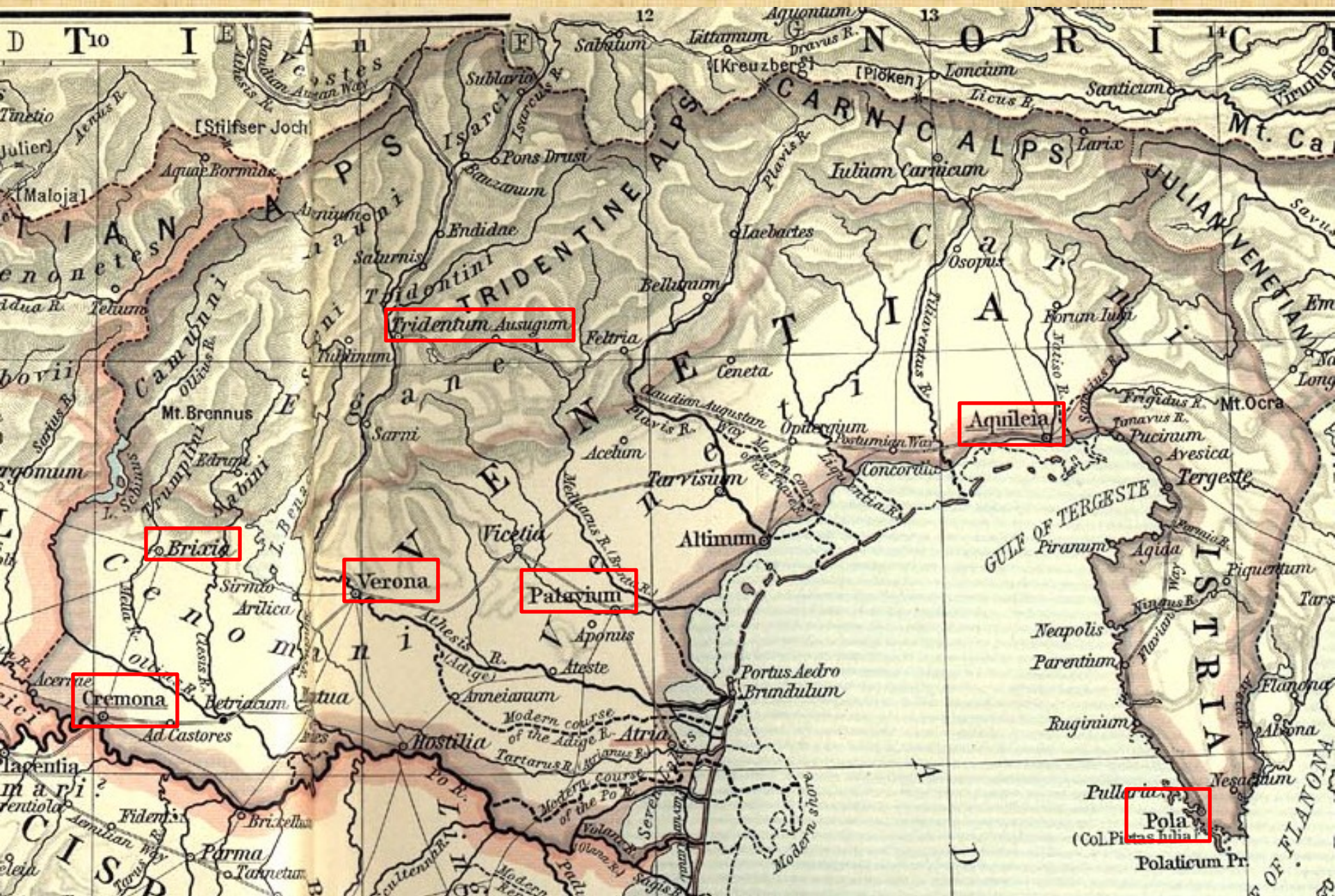
Regio IX: Liguria

- prehistória – jaskyne: Balzi Rossi, Finalese
- pobrežie – útesy a hory
- eneolit: mužské a ženské stély
- doba bronzová: Pollada, Fiavé, Terramare
- doba železná: roztrúsené osídlenie, prevažne poľnohospodárstvo a chov dobytka, jediné urbánne znaky osídlenia – vrch Castelo (pri Janove)
- podobný ráz až do augustovského obdobia

Janov

- spojenectvo s Rimanmi
- 205 BC zničené Hannibalovým bratom, krátko potom mesto zrekonštruované,
- 107 BC – sídlo armády Municipia Rufa proti Ligúrom
- 177 BC - Luna
- v priebehu 1. stor. BC – prvé municípiá: Dertona

Tridentum Ausugium

Aquileia

Brixia

Verona

Patavium

Cremona

Pola

Regio X: Venetia et Histria

- dnešné Veneto, Trentino-Alto Adige, Friuli-Venezia Giulia
- eneolit – spojenie strednej Európy, Apeninského a Balkánskeho polostrova
- kon. doby bronzovej – protovillanovské osídlenie – Frattesina (štvrte rozdelené podľa remeselnej činnosti – spracovanie bronzu, kostí, skla, jantáru...), bikonické urny, kremačný pohrebný rítus, ďalšia kultúra – Pollada
- zač. doby železnej - kultúra Paleoveneta – materiál ovplyvnený protovillanovskou kultúrou, ale aj kultúrou popolnicových poli – Este
- polozemnice rozdelené do niekoľkých miestností
- 6. stor. BC – epigrafické nápisy: etruské písmo, ale venétsky jazyk
- centrá: Benátky, Trentino
- zač. 6. stor. BC – príchod Cenomanov a neskôr Keltov – koniec kultúry
- strach z ďalšej invázie – spojenectvo s Rómom – počas 2. stor. BC
- 181 BC - Aquileia
- 89 BC – latinské kolónie
- 49 BC – Lex Iulia – priama súčasť Ríma, rímske občianstvo, začína urbanizácia: Padova, Adria
- budovanie dôležitých ciest
- neskorá antika: príchod Gótov, Frankov a Longobardov

Verona

- amfiteáter: 30 AD

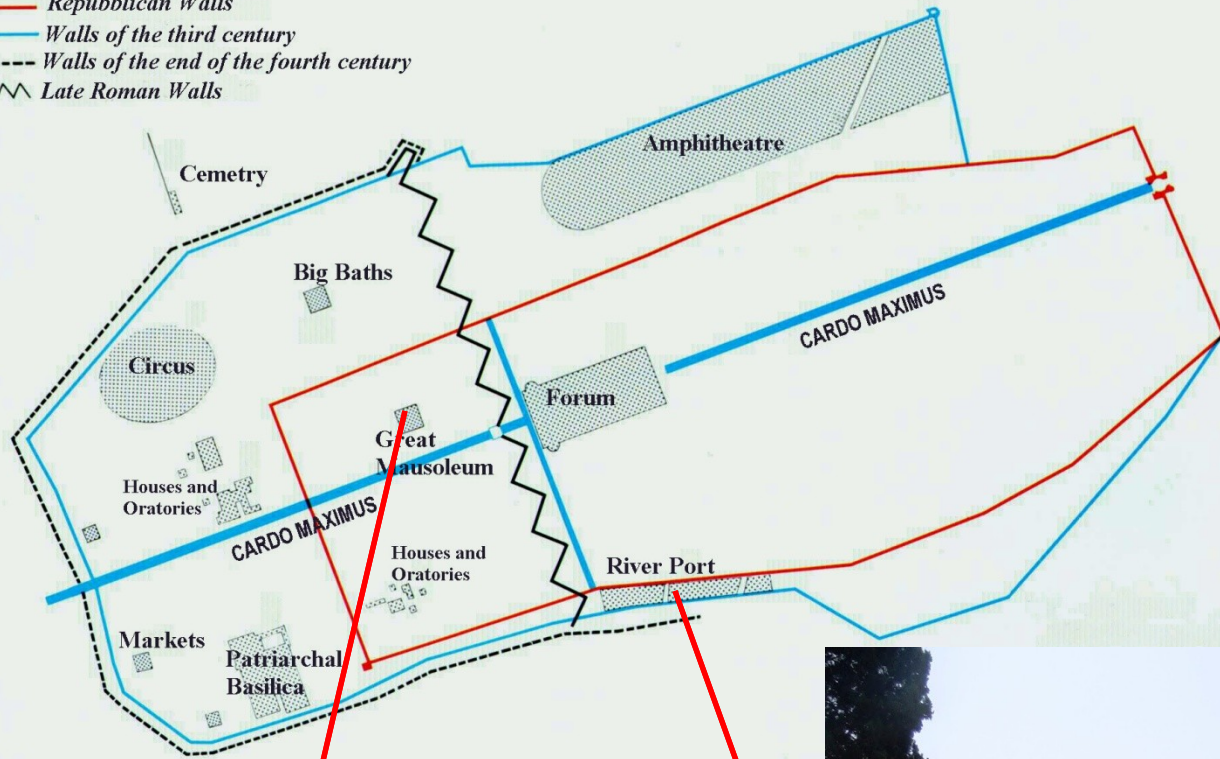

Aquilea

- 181 BC – latinská kolónia
- 90 BC – municípium
- osídlenie: doba bronzová (osada, skúmaná 2013 - 2015, 1500 – 1200 BC), Kelti

- Republican Walls
- Walls of the third century
- - - Walls of the end of the fourth century
- ∩ Late Roman Walls

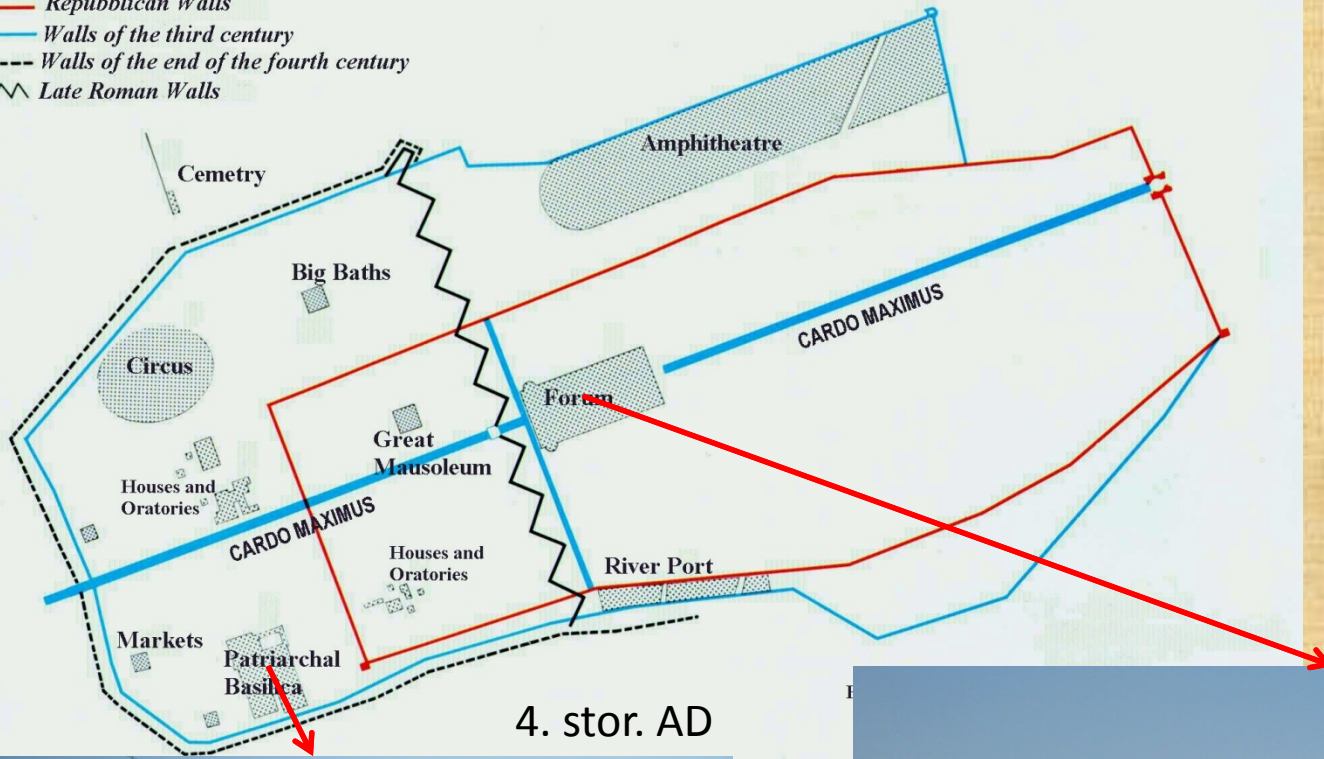
2. stor. BC

www.aquileiaforum.org

- Republican Walls
- Walls of the third century
- - - Walls of the end of the fourth century
- ∩∩∩ Late Roman Walls

4. stor. AD

2. stor. AD

